

РЕШЕНИЕ

№ 385

гр. София, 19.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на втори юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Светлин Михайлов
Мирослава Кацарска

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно търговско дело
№ 20231001000326 по описа за 2023 година

производството е по реда на чл.258 и следв. от ГПК.

Образувано е по повод постъпила въззивна жалба от „Фармавил“ ЕАД, с която обжалва решение № 113 от 26.01.2023 г., постановено по т.д. № 2 855/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 1 състав, с което съдът е осъдил „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 40 000 лв., представляваща дължима цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на исковата молба 29.12.2021 г. до окончателното им плащане; отхвърлил е предявения насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС от „Фармвил“ ЕАД срещу „Веро България“ ЕООД за предаване на МПС - автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, като неоснователен и е осъдил на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 4 064.34 лв., представляваща извършени разноски по делото.

В жалбата се твърди, че решението е неправилно, като постановено при нарушение на материалния закон и необосновано. Твърди, че първоинстанционния съд правилно е установил безспорните по делото обстоятелства, но неправилно е възприел

спорните факти и обстоятелства, което е довело до неправилни изводи. В тази връзка твърди, че съдът е направил необоснован и неподкрепен от установеното по делото извод, че договора е развален. В тази връзка прави разбор на свидетелските показания на И. Г. Г. и Р. Н. Г.-В.. Твърди, че съгласно чл.194 от ЗЗД купувачът може да извърши преглед на вещи и такъв е бил извършен, като при него не са установени недостатъци, вкл. и по отношение на двигателя. Твърди, че от заключението на назначената техническа експертиза се установява, че двигателят монтиран на автомобила е със същите технически характеристики като заводския, както и че самата смяна не означава, че новият двигател е с недостатък. Оспорва и твърденията по отношение на пробег на автомобила, като твърди, че пробегът на двигателя е различна величина, като двигателят представлява резервна част и е възможно същият да има различен пробег. Оспорва и извънсъдебното разваляне на договора, като твърди, че не са налице предпоставките за това. Твърди, че е изпълнил задълженията си по договора, както и че ищецът не е ангажирал доказателства относно предпоставките на чл.87, ал.2 от ЗЗД, като в тази връзка съдът не е изследвал нито една от хипотезите. Твърди, че наличието на двигател с различен регистрационен номер не представлява съществено изменение на конструкцията на автомобила, поради което не е установено неизпълнение на кое от договорните задължения е налице. Оспорва изводите на съда по отношение на чл.79, ал.1, вр.чл.82 от ЗЗД. Тази връзка твърди, че закупените винетка и заплатения данък са разходи, които са направени от ищеца, в качеството му на собственик на автомобила, поради което не следва да се приемат като вреди. По отношение на отхвърленото възражение за прихващане твърди, че обстоятелството, че автомобила фактически не е ползван от ищеца, не го освобождава от заплащането на обезщетение, тъй като от момента на предаването до настоящия момент ответника е бил лишен от възможността да ползва автомобила.

По отношение на насрещния иск оспорва изводите на съда, като твърди, че по принцип развалянето на договора прекратява облигационното правоотношение с обратна сила, поради което всеки е длъжен да върне това, което е дадено по разваления договор. Твърди, че твърдяното желание за връщане на вещи е без правно значение, тъй като няма принудителна сила. С оглед на това твърди, че постановеното решение прегражда пътя на защита. Твърди, че извода на съда, че ответника се освобождава от задължението си да върне вещи само поради обстоятелството, че на него му е придадено качеството на пазач е незаконосъобразен и неправилен. Ето защо моли съда да отмени атакуваното решение в осъдителната част като неправилно и незаконосъобразно, а евентуално ако съдът намери предявените от ищеца искове за основателни и доказани и потвърди атакуваното в тази част да се отмени в частта, в която е отхвърлен предявеният насрещен иск. Претендира разноски и не оспорва размера на претендираните от насрещната страна.

Ответникът по въззивната жалба „Веро България“ ЕООД редовно уведомен за същата я оспорва. Твърди, че същата е неоснователна, както и че не е налице необоснованост на атакуваното решение. Твърди, че съдът правилно е приел, че е налице извънсъдебно разваляне на договора, както и че наведените доводи в тази връзка не се

подкрепят от събраните по делото доказателства. Твърди, че въпреки дадения срок за изпълнение ответникът не е изпълнил задълженията си да представи необходимите документи за смяната на двигателя. Инвокира доводи относно необходимото законосъобразно поведение на ответника по отношение на представянето на доказателства за смяната и собствеността на процесния двигател, като твърди, че обстоятелството, че двигателя е със същите характеристики със заводския не освобождава ответника от задължението да представи необходимите доказателства. Твърди, че от представената по делото кореспонденция се установяват предпоставките за разваляне на сключеният договор, както и че съдът правилно е възприел обстановката и законосъобразно е присъдил на ищеца направените разноски. Оспорва наведените твърдения за ползването на автомобила по предназначение поради де регистрацията на същия, като твърди, че са неоснователни наведените доводи относно не уважаването на направеното възражение за прихващане. Оспорва и наведените твърдения за незаконосъобразност на решението в частта, в която съдът е отхвърлил предявеният насрещен иск, като твърди, че съдът е извършил правилна преценка на събраните по делото доказателства. Моли съда да постанови решение, с което да потвърди атакуваното и претендира разноски, като не преве възражение за прекомерност на претендираните от насрещната страна.

Съдът след като се съобрази с доводите на страните и обсъди събраните по делото писмени доказателства, съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори между страните, а се установява и от атакуваното решение № 113 от 26.01.2023 г., постановено по т.д .№ 2 855/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 1 състав, че съдът е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 29, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1 ЗЗД от „Веро България“ ЕООД срещу „Фармвил“ ЕАД за заплащане на сумата в размер на 40 000 лв., представляваща платена по унищожен договор, сключен на 19.05.2021 г., като неоснователен; осъдил е „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 40 000 лв., представляваща дължимата цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лв., отхвърлил е предявения насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС от „Фармвил“ ЕАД срещу „Веро България“ ЕООД за предаване на МПС - автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, като неоснователен и е осъдил на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 4 064.34 лв., представляваща извършени разноски по делото.

Не се спори между страните, а се установява и от и от представеният договор с нотариална заверка на подписите, че на 19.05.21 г. са постигнали съгласие за покупко-продажба на МПС, по силата на който „Фармил“ ЕАД, като продавач е поел задължението да продаде на „Веро България" ЕООД, като купувач следното свое собствено МПС, а именно: автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, двигател № 64282641463619, цвят: черен, дата на първоначална регистрация 05.09.2013 г., вид гориво: дизел, в състоянието в което се намира в момента на продажбата, ведно с всичките му принадлежности, за сумата от 40 000 лв. без ДДС, като е посочено, че продавачът е получил сумата изцяло от купувача в деня на подписване на договора.

Не се спори между страните, а се установява и от представената фактура от 18.05.2021 г., издадена от „Фармил“ ЕАД на „Веро България“ ЕООД за сумата 40 000 лв., както е от представеното платежно нареждане от 19.05.2021 г., че уговорената цена на автомобила е заплатена от ищеца на ответника.

Не се спори, а се установява и от представеният фискален бон от 20.05.2021 г. за сумата 97 лв., че ищецът е закупил годишна винетка, а от представеното нареждане се установява, че ищецът е заплатил нотариални такси и местен данък за покупката на автомобила в размер на 861.60 лв.

От представената и приета като доказателство по делото кореспонденция между страните се установява, че на 31.05.2021 г. същите са обсъждали необходимите документи за регистрация на двигателя. Не се спори, а се установява и от доказателствата, че към едно от писмата, изпратено от ответника до ищеца е прикачена фактура № 1000000053/01.05.2020 г. за закупен двигател с № 64282641288779 за сумата от 600 лв.

От представеното удостоверение изх. № 542/15.06.2021 г., издадено от „Силвър Стар Ритейл“ ЕАД се установява, че на 15.06.2021 г. на процесния автомобил е извършен оглед, на който е констатирано, че монтираният двигател е с номер 64282641288779, а първоначално вграденият двигател на автомобила е бил с номер 64282641463619.

Не се спори, а се установява и от представената и приета като доказателство по делото покана от 15.06.2021 г., изпратена чрез Телепоща, че ищецът е отправил до ответника уведомление (волеизявление) за разваляне на договора за покупко-продажба на автомобила. Със същото писмо е поискал да му бъде върната сумата от 40 000 лв., както и да му възстанови направени разходи във връзка с ползване на превозното средство. Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с писмо от 22.06.2021 г. ответникът е възразил срещу заявеното разваляне на договора от ищеца.

Не се спори, а се установява и от представеното и прието като доказателство по делото удостоверение от 29.06.2021 г., издадено от „Силвър Стар Моторс“ ЕАД, в качеството му на оторизиран генерален представител на Daimler AG за България, че процесният автомобил е бил оборудван заводски с дизелов двигател с идентификационен номер 64282641463619 и с информация за последно посещение в електродната сервисна база на 18.06.2021 г. при изминат пробег 128 403 км. В същото е посочено, че след физически оглед на процесния автомобил в оторизиран дилър - „Силвър Стар Ритейл“ ЕАД - Пловдив, по поръчка 18 011 518/18.06.2021 г. е констатирано, че в автомобила е монтиран двигател с видим номер 64282641288779. Двигател с номер 64282641288779, е монтиран заводски на автомобил с идентификационен номер на рама WDC1660241A076180, който съответства на Mercedes-Benz ML 350 BLUETEC 4MATIC, произведен на 27.04.2012 г. за вътрешния пазар на Чехия. Информация за последно посещение в електродната сервисна база с данни на Daimler AG е на 04.05.2017 г. при изминат пробег 181 141 км в Чехия.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че по информация от МВР, Областна дирекция - Стара Загора от 10.03.22 г., на 25.05.2021 г. е депозирано заявление от лицето И. Г. Г., в качеството му на пълномощник на „Веро България“ ЕООД за регистрация на лек автомобил „Мерцедес МЛ 350 БУЛТЕК 4 МАТИК“ с per. № *****. В информацията е отразено, че при извършване на идентификацията е установено, че номерът на двигателя на представения автомобил не съответства с този посочен в СРМПС № 010853075.

Не се спори, а се установява и от представеното удостоверение от 17.05.2022 г. от МВР, Областна дирекция на МВР - Стара Загора, сектор „Пътна полиция“, че процесният лек автомобил е с прекратена регистрация на 21.07.2021 г. по чл. 143, ал. 15 от ЗДвП като не пререгистрирано превозно средство.

От заключението на съдебно автотехническата експертиза се установява, че по време на извършения оглед на 27.04.2022 г. вещото лице не е констатирало нередности при работата на двигателя и другите системи на автомобила. Превозното средство е с много добър външен вид и добре запазен интериор. Вещото лице е отразило, че съгласно

удостоверение от „Силвър Стар Моторс“ е налице сменен двигател на автомобил с рама WDC1660241A269750, който автомобил към дата 18.06.2021 г. е изминал 128 043 км. Монтираният върху процесния автомобил двигател с номер 64282641288779 първоначално е бил вграден в автомобил с номер на рама WDC1660241A076180, който автомобил към дата 04.05.2017 г. е изминал 181 141 км. Вещото лице твърди, че е налице разминаване между описания в договора за покупко-продажба двигател и този намерен в процесния автомобил на 18.06.2021 г. при извършения оглед, както и че фактура № 1000000053/01.05.2020 г. е за закупуване на двигател с номер 64282641288779. Вещото лице твърди, че при извършения оглед показанията на километража на процесния автомобил с рама WDC1660241A269750 показват 128 498 км., а от направените справки в каталога на автомобилите от марката Мерцедес е видно, че заводски монтираният двигател с номер 64282641463619 на автомобил с рама WDC1660241A269750 е със същите технически показатели с двигател номер 64282641288779 монтиран на автомобил с рама WDC1660241A076180. Вещото лице дава заключение, че замяна на двигателите не представлява изменение в конструкцията на процесния автомобил. В показанията си дадени в открито съдебно заседание твърди, че единствената промяна е в номера на двигателя, който е констатиран при извършване на оглед в Силвър Стар, както и че смяната на двигателя представлява промяна на основен агрегат, което не представлява изменение на конструкцията, както и че двигателите са абсолютно идентични като показатели и технически характеристики.

От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установява, че размерите на месечния пазарен наем за процесния автомобил са, както следва: за периода 19.05.2021 г. до 10.02.22 г. сумата 4 162 лв. без ДДС (респ. 4 994.40 лв. с ДДС) и за периода 19.05.2021 г. до 10.11.2022 г. сумата 8 435 лв. без ДДС (респ. 10 122 лв. с ДДС).

В показанията си свидетелят И. Г. Г. твърди, че работи за „Веро България“ от десет години и е генерален пълномощник за регистрация и застраховане на автомобили. Твърди, че извършва всичко свързано със служебните автомобили на дружеството. Твърди, че знае, че процесният автомобил бил закупен юни или юли 2021 г. с договор и трябвало в рамките на един месец да бъде регистриран в КАТ - Стара Загора. Посочва, че служителите отказали регистрация, заради констатирана смяна на двигателя на автомобила. Дава показания, че след тази констатация за смяна на двигателя служителите от КАТ изискали документи за смяната на този двигател, които не били предоставени нито от продавача, нито от купувача. Твърди, че никой не знаел, че двигателят е сменен, а това е констатирано на канала, съответно с технически средства при преглед от служители и е издаден официален документ. Твърди, че той информират „Веро България“, че заявлението за регистрация на МПС е задържано от служители на КАТ, както и че контролният орган е отказал регистрация на автомобила поради смяна на двигател.

В показанията си свидетелката Р. Н. Г.-В. твърди, че офиса на дружеството, в което и работи и този на „Фармвил“ са в една бизнес сграда. Твърди, че е управлявала с пълномощно от „Фармвил“ процесния автомобил, който е ползвала от години. Твърди, че е запозната със сделката за автомобила, тъй като работодателят ѝ „Т. инженеринг“ я помолил да съдейства за процеса, тъй като ползвала автомобила до последния момент на предаване. Твърди, че поради това е бил сложен нейният телефон за връзка, когато се наложи оглед. В показанията си твърди, че е имала две срещи с представители на „Веро България“ по повод автомобила, подготвила документите, както и че е направен оглед на автомобила. Твърди, че впоследствие ѝ се обадили да я питат в кой сервиз се обслужва автомобила, поискали сервизна книжка, която им е предоставена. Твърди, че след това са попитали дали могат да закарат автомобила на техен неутрален сервиз, след което дошли и взели автомобила. Твърди в показанията си, че след това казали, че са направили пълен, обстоен технически преглед и са готови за сделката, тъй като нямат забележки. Не били обсъждани детайли от автомобила, нито разговори за конкретни части. Твърди, че единствено я попитали дали автомобилът е претърпял някакво ПТП и дали е бил удрян и тя им казала, че не е. Твърди, че не знае да е имало проблеми по време на сделката, както и че разбрала за двигателя след като господинът, който направил огледа, я потърсил. Попитал я за някакви документи за

двигателя, тъй като отишли да я пререгистрат и от полицията им изискали такива. Тогава разбрала. Не знае нищо повече. Твърди, че конкретно за двигател не били коментирали, когато предоставяла автомобила за оглед.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Видно от обстоятелствената част и петитума на исковата молба и направените от ищеца уточнения същият е предявил обективно съединени, при условията на евентуалното обективно съединяване искове с правно основание чл. 29, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1 ЗЗД и по чл. 55, ал. 1, т. 3 ЗЗД, вр. чл. 87, ал. 1 от ЗЗД съединени с кумулативен иск по чл. 82 ЗЗД. В производството е приет за съвместно разглеждане и насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС.

С атакуваното решение № 113 от 26.01.2023 г., постановено по т.д. № 2 855/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 1 състав, съдът е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 29, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1 ЗЗД от „Веро България“ ЕООД срещу „Фармвил“ ЕАД за заплащане на сумата в размер на 40 000 лв., представляваща платена по унищожен договор, сключен на 19.05.2021 г., като неоснователен; осъдил е „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 40 000 лв., представляваща дължима цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лв., отхвърлил е предявения насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС от „Фармвил“ ЕАД срещу „Веро България“ ЕООД за предаване на МПС - автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, като неоснователен и е осъдил на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 4 064.34 лв., представляваща извършени разноски по делото.

Така постановеното решение е атакувано само в частта, в която съдът е осъдил „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 40 000 лв., представляваща дължима цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на исковата молба 29.12.2021 г. до окончателното им плащане; отхвърлил е предявения насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС от „Фармвил“ ЕАД срещу „Веро България“ ЕООД за предаване на МПС - автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № СА ****, рама № WDC1660241A269750, като неоснователен и е осъдил на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 4 064.34 лв., представляваща извършени разноски по делото, поради което в частта, в която съдът е отхвърлил предявения иск с правно основание чл. 29, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1 ЗЗД от „Веро България“ ЕООД срещу „Фармвил“ ЕАД за заплащане на сумата в размер на 40 000 лв., представляваща платена по унищожен договор, сключен на 19.05.2021 г., като неоснователен решението е влязло в сила.

По допустимостта и основателността на подадената въззивна жалба от ответника по първоначалните искове „Фармвил“ ЕАД:

Съгласно нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението в неговата цялост, за допустимостта му в обжалваната част, а за правилността му единствено въз основа на въведените в жалбата основания и при съобразяване правилното приложение на императивните материалноправни норми. В

изпълнение на правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо. По отношение на така подадената въззивна жалба съдът намира, че същата е процесуално допустима, като подадена от легитимирани лица, в установените срокове и срещу подлежащ на въззивен контрол съдебен акт.

Във въззивната жалба на ответника са наведени твърдения, че решението е неправилно, като постановено при нарушение на материалния закон и необосновано. Твърди, че съдът неправилно е възприел спорните по делото факти, поради което се оспорва извода на съда относно развалянето на договора. По отношение на неправилното приложение на закона релевира твърдения, че от показанията на свидетелите И. Г. Г. и Р. Н. Г.-В. се установява, че ищецът е изпълнил задълженията си съгласно чл.194 от ЗЗД да извърши преглед на вещи, като при него не са установени недостатъци, вкл. и по отношение на двигателя. Тази липса на недостатъци подкрепя с изводите на СТЕ, че двигателят монтиран на автомобила е със същите технически характеристики като заводския, както и че самата смяна не означава, че новият двигател е с недостатък. Оспорени са твърденията по отношение на пробег на автомобила, като твърди, че пробегът на двигателя е различна величина, като двигателят представлява резервна част и е възможно същият да има различен пробег, както и извънсъдебното разваляне на договора, като твърди, че не са налице предпоставките за това. Релевира твърдения, че е изпълнил задълженията си по договора, както и че ищецът не е ангажирал доказателства относно предпоставките на чл.87, ал.2 от ЗЗД, като в тази връзка съдът не е изследвал нито една от хипотезите, както и че наличието на двигател с различен регистрационен номер не представлява съществено изменение на конструкцията на автомобила, поради което не е установено неизпълнение на кое от договорните задължения е налице. Оспорва изводите на съда по отношение на чл.79, ал.1, вр.чл.82 от ЗЗД. Тази връзка твърди, че закупените винетка и заплатения данък са разходи, които са направени от ищеца, в качеството му на собственик на автомобила, поради което не следва да се приемат като вреди, а по отношение на отхвърленото възражение за прихващане твърди, че обстоятелството, че автомобила фактически не е ползван от ищеца, не го освобождава от заплащането на обезщетение, тъй като от момента на предаването до настоящия момент ответника е бил лишен от възможността да ползва автомобила. Инвокира твърдения за незаконосъобразност на решението в частта, в която е отхвърлен насрещния иск, като твърди, че по принцип развалянето на договора прекратява облигационното правоотношение с обратна сила, поради което всеки е длъжен да върне това, което е дадено по разваления договор. Твърди, че извода на съда, че ответника се освобождава от задължението си да върне вещи само поради обстоятелството, че на него му е придадено качеството на пазач е незаконосъобразен и неправилен. Така наведените доводи във въззивната жалба и отговора на исковата молба, съдът в настоящия си състав намира за частично основателни по следните съображения:

Източниците на облигационни отношения, като белег на основно разграничение за възникване на задълженията се делят на няколко групи, еманирани институти на облигационното право, които поради различната си правна природа следва да

бъдат възприемани като самостоятелни и съответно изрично обособени като правен регламент. Основният източник на облигационни задължения е договорът, като неговото съдържание е изведено от възможността гражданско правните субекти да регулират автономно отношенията си по начин, който те определят като най - добър за тях. Друг основен източник на задължения е деликтът, който като институт регламентира защитата на вече придобитите права срещу противоправни посегателства, като обхватът на тази защита на плоскостта на гражданското право съставлява преразпределение на неблагоприятните последици в тежест на правния субект, отговорен за настъпването им. Третият основен източник на задълженията е неоснователното обогатяване. Самостоятелната и различна правна природа на тези институти, изисква и различна и самостоятелна правна уредба. Както съдебната практика, така и доктрината последователно и еднозначно поставят неоснователното обогатяване в групата на извъндоговорните отношения, с оглед разглеждания по-горе основен критерий на делението, обусловен от източника на облигаторното отношение. Съгласно задължителните указания дадени с ППВС №1 от 28.05.1979 г. в разпоредбата на чл. 55 ЗЗД са уредени три различни фактически състава на неоснователното обогатяване.

В конкретния случай, видно от обстоятелствената част и петитума на исковата молба ищецът е предявил иск с правно основание чл. 55, ал.1, предл.3 от ЗЗД, вр.чл.87, ал.1 от ЗЗД. При така предявен иск по правилата за разпределение на доказателствената тежест по чл. 154 ГПК и съобразно с релевантните за спора факти на фактическия състав на неоснователното обогатяване по чл. 55, ал. 1, пр.3 ЗЗД според ППВС № 1/28.05.79 г., при отпадане на основанието - ищецът следва да въведе като твърдение и докаже предаването на вещ, респективно плащането, като е допустимо да въведе и твърдения за основанието, към момента на получаването на престацията от ответника, както и за фактите и обстоятелствата, обуславящи отпадане на основанието с обратна сила, а ответникът следва да докаже основания за задържане на полученото. С развалянето отпада с обратна сила правното основание, на което продавачът задържа покупната цена, и ответникът дължи връщане на полученото по договора. Съгласно чл. 88, ал. 1 ЗЗД, развалянето на договора има обратно действие, поради което следва да се възстанови състоянието преди неговото сключване, като всяка от страните по него е длъжна да върне на другата това, което е получила. По делото липсва спор относно възникването и съществуването на облигационното правоотношение между страните, както и изпълнението на задълженията относно предаването на веща и заплащането на уговорената цена. С оглед на изложеното настоящият състав намира, че дължи произнасяне по спорните пред настоящата инстанция въпроси относно съществуването и надлежното упражняване на правото от страна на ищеца да развали сключеният между страните договор за покупко-продажба на МПС. Въведените от въззивника основания в тази връзка са свързани с твърдението, че е изпълнил задълженията си по договора като е предал веща, купувачът е изпълнил задълженията си да прегледа същата, като при прегледа не е констатирал недостатъци на предадената вещ, от което е направил извод, че не са налице предпоставките за развалянето на договора. Така въведените твърдения/основания за незаконосъобразност съдът намира за неоснователни.

Липсва спор в доктрината и съдебната практика, че предпоставките за валидно упражняване на правото за разваляне на двустранния договор са кумулативни и са: да е налице неизпълнение на договорно задължение от една от страните; неизпълнението да е виновно, и кредиторът, упражняващ правото на разваляне да е изправен. Правото на разваляне може да бъде упражнено само от изправната страна срещу неизправната. В конкретния случай страните не спорят, че ищецът е изпълнил задълженията си по договора, като е заплатил уговорената цена за процесния автомобил, т.е. същият е изправна страна по договора и може да упражни потестативното си право да развали договора. Това право, съгласно разпоредбата на чл.87, ал.1 от ЗЗД се упражнява с едностранно писмено волеизявление, отправено до насрещната (неизправната страна). Видно от доказателствата по делото ищецът е изпратил писмено уведомление до ответника, че разваля договора, в което е посочил като основание за това неизпълнението на задълженията от страна на ответника да предостави същото МПС, описано в договора, с оглед установената смяна на двигателя, пречатваща възможността МПС да се пререгистрира и ползва по предназначение. С оглед на това може да се направи обоснован извод, че изпълнението е станало безполезно, което обоснова и липсата на предоставен срок за изпълнение.

По отношение на неизпълнението на задълженията по договора от продавача съдът намира следното:

Основно задължение на ответника, в качеството му продавач по сключеният между страните договор е да предаде на купувача, ищец в настоящето производство лек автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, двигател № 64282641463619, цвят: черен, с дата на първоначална регистрация 05.09.2013 г., вид гориво: дизел. От събраните по делото писмени и гласни доказателства се установява, че ответникът не е изпълнил основното си задължение. Като неоснователни следва да се възприемат наведените твърдения от ответника, че ищецът е упражнил правото си да прегледа веща и при констатираните недостатъци на същата да ги заяви. Настоящият състав споделя изводите на първоинстанционния съд, че констатираният недостатък на предадената вещ не е от категорията на тези, които могат да бъдат установени от купувача при обикновения преглед. Тези недостатъци на веща са установени впоследствие от купувача, което обстоятелство се установява и от събраните по делото доказателства. Съдът намира, че купувачът е установил, че процесния автомобил с различен двигател от този, който е посочен в договора едва след неговото сключване на 25.05.2021 г., при опит да бъде регистриран лекия автомобил пред КАТ. Този извод се подкрепя, както от събраните по делото писмени доказателства (информация от МВР, Областна дирекция - Стара Загора), така и от гласните доказателства. Видно от показанията на свидетеля Господинов, това обстоятелство е установено от служителите на ПП, при извършването на специализираната проверка, осъществявана с технически средства и при наличието на специални знания за това. Неоснователни са твърденията, че съдът не е обсъдил показанията на другия разпитан по делото свидетел (В.), от които се установява, че същата е предоставила автомобила на ищеца за оглед и такъв е бил извършен. Видно от същите

показания свидетелката твърди, че не са коментирали конкретни части от него, включително и двигателя. Не може да се направи обратен извод и от показанията дадени от същия свидетел, че на ищеца е предоставена преди сключване на договора сервизната история на превозното средство. В същата се отразяват само извършените прегледи и извършените в оторизиран сервиз ремонти, вкл. и подмяна на основни части от автомобила. Ответникът не ангажира доказателства, от които да се направи еднозначен извод, че в представената сервизна книжка е отразена смяната на двигателя на процесния автомобил. Извода относно неизпълнението на задълженията от страна на продавача да предаде описаният в договора автомобил се потвърждават и от заключението на СТЕ, съгласно която монтираният върху процесния автомобил двигател с номер 64282641288779 първоначално е бил вграден в автомобил с номер на рама WDC1660241A076180, за който автомобил към дата 04.05.2017 г. са налице не оспорени доказателства, че е изминал 181 141 км., а съгласно отправеното предложение за продажба и сключеният договор автомобила е следвало да бъде с пробег от 128 498 км. Налице е повече от 1/3 разлика в оферираният и действително предоставените параметри на автомобила, което настоящият състав намира, че не може да се приеме като незначителна част на неизпълнението. Всичко отбелязано до тук представлява достатъчно основание да се направи обоснован извод, че е налице виновно неизпълнение на задълженията от страна на продавача, даващо основание на изправната страна да иска разваляне на договорната връзка. В този смисъл е разрешението дадено в решение № 209 от 28.10.2015 г., постановено по гр. д. № 2 922/15 г. по описа на ВКС, I Г.О., съобразно което, че основните идентификационни белези на МПС са номерът на двигателя и номерът на рамата на автомобила. Ето защо настоящият състав споделя изводите относно наличието на виновно неизпълнение на поетите с договора задължения от продавача, както и по отношение на наличието на всички предпоставки за надлежното упражняване на правото да развали договора от купувача.

Като неоснователни следва да се възприемат и наведените твърдения за незаконосъобразност на атакуваното решение по претенцията по чл.79, вр. чл.82 от ЗЗД. Легалната дефиниция и константната съдебна практика приемат, че обезщетението по чл. 82 ЗЗД обхваща претърпяната загуба и пропуснатата полза, резултат от неизпълнението на задълженията от длъжника. Същите следва да бъдат репарирани от неизправната страна само доколкото са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, освен ако длъжникът е бил недобросъвестен. С оглед на това следва да се приеме, че успешното провеждане на този иск е необходимо да се установи пряка причинно-следствена връзка между неизпълнението на задължението и претърпяна вреда, както недобросъвестно (виновно) поведение на длъжника. С оглед изложеното по отношение на неизпълнението на задълженията от страна на продавача, както и предвид характера (произхода) на претендираните вреди, настоящият състав споделя изводите на първоинстанционния съд, че същите се намират в пряка причинно-следствена връзка с неизпълнението, пора което ответникът следва да ги възстанови. Аргумент от разпоредбата на чл. 195 ЗЗД.

Неоснователни са и наведените твърдения за незаконосъобразност на решението, в частта в която съдът е отхвърлил възражение за прихващане. Видно от обстоятелствената част въззивника твърди незаконосъобразност, позовавайки се на факта, че автомобила е бил във владение на ищеца и макар фактически не е ползван от него, това не го освобождава от заплащането на обезщетение, тъй като от момента на предаването до настоящия момент ответника е бил лишен от възможността да ползва автомобила. Видно от обстоятелствената част и отправеното до съда искане ответникът претендира обезщетение за ползване на процесния автомобил, с оглед на това съдът намира, че тека релевираната в процеса претенция е с правно основание чл.59 от ЗЗД. В доктрината и съдебната практика правило на чл.59 от ЗЗД се разглежда като една допълнителна и субсидиарна претенция за имуществено уравнение чрез едно единно общо вземане въз основа на единен общ фактически състав, което възниква само когато липсва друго средство за защита (арг. от чл. 59, ал.2 ЗЗД). В литературата и практиката се приема, че вземането с правно основание чл. 59 ЗЗД възниква при наличието на следните предпоставки: обогатяване на едно лице за сметка на друго, обедняване на това лице, свързано с обогатяването на първото, връзка между обедняването и обогатяването, липса на основание за обогатяването и липса на друг иск (вещен, деликтен, договорен), с който обеднелият да се защити. Една от най-често разглежданите хипотези за приложение на правилото на чл. 59, ал. 1 ЗЗД са случаите, в които са осъществени фактическа власт и ползване от страна на лице, чието основание за ползване и служене с чуждо благо или не е възникнало валидно, или в следствие е отпаднало с обратна сила. В практиката се приема, че ако се установи, че ответникът ползва имота/веща без правно основание, то отговорността му да обезщети собственика се изразява в спестения от него наем, който би плащал за ползване на същия имот, като обедняването на собственика е в същия размер – пазарния наем за процесния имот, който последният би получил за спорния период. Настоящият състав намира, че не са налице предпоставките за основателност на така релевираното възражение. От събраните по делото доказателства, не оспорени от ответника се установява, че процесният лек автомобил е с прекратена регистрация на 21.07.2021 г. (чл. 143, ал. 15 ЗДвП). Това прекратяване е служебно и се отбелязва в автоматизираната информационна система, което пречатства използването на същото по предназначение както от страна на ищеца, така и от страна на ответника, дори и автомобила да е бил върнат след развалянето на договора. Тази невъзможност за ползване е във връзка с поведението на ответника, с неизпълнението на задълженията му по договора и води не само до невъзможност на купувача да използва МПС, но и до невъзможност след прекратяването на регистрацията от КАТ МПС да се използва по предназначение от продавача, т.е. липсва обогатяване от ползването на веща. Ето защо не може да се говори за обедняване на продавача, резултат от лишаването му от възможността да ползва МПС, поради което възражението за прихващане е неоснователно и правилно не е уважено от първоинстанционния съд.

Ето защо съдът в настоящия си състав намира, че атакуваното решение по първоначалните иски е правилно и законосъобразно и като такова следва да се потвърди.

По отношение на въведените твърдения за незаконосъобразност на атакуваното решение в частта, в която съдът е отхвърлил предявеният насрещен иск съдът намира, че същите са основателни по следните съображения:

Съгласно чл. 9 ЗЗД страните могат свободно да определят съдържанието на договор, доколкото то не противоречи на закона. При сключването на договора страните замислят неговото изпълнение, което е нормално. От договора възникват права и задължения в тежест и полза на всяка от страните когато е двустранен. Затова изпълнението на задължението на едната страна е функционално обусловено от изпълнението на задължението на другата страна. Двете задължения си служат взаимно за основание на договора - за причина, която произтича от двустранния характер на сделката. Ако едната страна не изпълни задължението си поради причина, за която тя отговаря, за другата страна

се поражда право да развали договора на основание чл. 87 ЗЗД. Съгласно чл. 88, ал. 1 ЗЗД развалянето на двустранния договор има обратно действие, освен при договорите за продължително и периодично изпълнение, т.е. страните са длъжни да възстановят положението отпреди сключването на договора, като всяка от тях върне на другата това, което е получила. В този смисъл са задължителните указания дадени в Тълкувателно решение № 122 от 01.12.1986 г. на ОСГК на ВС. С оглед на това и предвид изводите, че така сключеният договор е надлежно развален от страна на купувача за същият възниква задължението да върне процесния автомобил. Липсва спор между страните, че същият не е изпълнил задължението си да предаде владението върху процесния автомобил на ответника. Първоинстанционния съд е отхвърлил иска, като е мотивирал неговата неоснователност с факта, че продавача в качеството си на кредитор е изпаднал в забава, поради което купувача се е освободил като е предал дължимото за пазене. Тези изводи на съда не следва да бъдат споделени по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл.97, ал.1, изр. 1-во от ЗЗД, ако задължението е да се предаде нещо и кредиторът е в забава, длъжникът може да се освободи, като предаде дължимото за пазене в подходящо място, определено от районния съд по местоизпълнението. Така цитираната разпоредба на закона предвижда възможност длъжникът да се освободи от задължението си спрямо изпадналия в забава кредитор, като използва заместващ способ – предаване на дължимото за пазене в подходящо място, определено от районния съд по местоизпълнението. За да е налице хипотезата на чл.97 от ЗЗД е необходимо да се установят следните кумулативни предпоставки: да е налице задължение за предаване на вещ, да е налице забава на кредитора, както и активно поведение на длъжника, изразяващо се в отправяне на искане до районния съд по местоизпълнението да определи подходящо място за пазене на веща. В конкретния случай видно от доказателствата по делото са налице задължение на ищеца е да предаде веща и негово активно поведение, в резултат на което с определение от 20.07.2022 г., постановено по гр. д. № 3 014/22 г. по описа на Старозагорски районен съд, съдът е определил на основание чл. 97, ал. 1 ЗЗД за място за пазене на движимата вещ - лек автомобил марка Мерцедес МЛ 340 БЛУТЕК Матик - адреса на управление на молителя - купувач по договор за покупко- продажба на МПС от 19.05.2021 г., „Веро България“ ЕООД. Липсва обаче забавата на кредитора.

Съгласно разпоредбата на чл.95 от ЗЗД кредиторът изпада в забава в случаите когато не оказва необходимото съдействие и когато неоправдано не приема престацията. В първия случай съдействието на кредитора е необходимо в процеса на изпълнението (не осигуряване на достъп до строителната площадка на изпълнителя, не представянето на необходими документи за организиране на адвокатска защита). Във втората хипотеза отново е налице неосказване на съдействие от страна на кредитора, но на по-късен етап. За да е налице такова неоправдано неприемане на изпълнението е необходимо да е налице предлагане на изпълнението и неоснователно неприемане от страна на кредитора. В тези случаи, при предаването на движими вещи за да е налице предлагане е необходимо

длъжникът фактически да ги предложи на кредитора. Това предлагане следва да съдържа и покана до кредитора, за която законът не изисква специална форма. Поканата обаче следва да съдържа конкретни дата, място и час, на което длъжникът кани кредитора да приеме изпълнението. Доказателства в тази насока не са ангажирани от ответника по насрещния иск, а възприетото от първоинстанционния съд, че ответника по насрещния иск законосъобразно се позовава на кредиторската забава не следва да се споделя. Нито в изпратеното изявление за разваляне на договора, нито в отговора на исковата молба и/или допълнителната искова молба длъжникът по това задължение не е отправил конкретна покана до кредитора за изпълнение, която да обосновава законосъобразен извод, че ищецът по насрещния иск и кредитор по задължението за връщане на веща не е оказал необходимото съдействие за изпълнението на задължението от длъжника, даващо основание за освобождаването от отговорност и приложението на чл.97 от ЗЗД. Не на последно място следва да се посочи, че мярката да се предаде дължимото за пазене в подходящо място, определено от районния съд по местоизпълнението има само привременен характер по отношение на пазенето на веща, но не освобождава длъжника от изпълнението на задълженията да върне същата по развалиния договор.

По изложените съображения настоящият състав намира, че атакуваното решение в тази част е незаконосъобразно и като такова следва да се отмени, като вместо него се постанови ново, с което ищецът по първоначалните искове се осъди да върне веща, предмет на процесния развален договор за покупко-продажба.

С оглед изхода на спора по предявените искове съдът в настоящия си състав намира, че следва да разгледа и релевираното от ответника по насрещния иск възражение по чл.315 от ТЗ. Търговското право на задържане (чл. 315, ал. 1 ТЗ), както и задържането по чл. 91 ЗЗД, не може да се упражни срещу неизискуемо вземане. В този см. решение № 109 от 18.11.2012 г., постановено по т. д. № 824/11 г., по описа на Т.К., I Т.О. на ВКС. С оглед на това настоящия състав намира, че следва да се произнеси по изискуемостта на вземането на ищеца за цената по развалиния договор за покупко-продажба. С разваляне на договора е отпаднало с обратна сила основанието, на което ответникът е получил от сумата по предварителния договор. От този момент за него е възникнало задължението за връщането на сума по главницата. Простата изискуемост на вземането обаче не поставя автоматично длъжника в забава. Вземането става изискуемо, само след изтичане на срока за изпълнение (чл. 84, ал. 1 ЗЗД), а ако няма уговорен - след поканата (чл. 84, ал. 2 ЗЗД). В случая, вземането за връщане на получената на отпаднало основание престация не е срочно (ищецът с изявлението за разваляне на договора е дал срок за връщане на даденото), поради което ответникът е изпаднал в забава след изтичането на този три дневен срок. В този см. решение № 240 от 16.05.2005 г., постановено по т. д. № 508/04 г., по описа на Т.К., II Т.О. на ВКС. В този смисъл и съобразявайки се с цитираната в настоящето решение съдебна практика настоящият състав намира, че са налице предпоставките за упражняване правото на задържане. Въведеното отлагателно възражение за търговско право на задържане по смисъла на чл. 315 ТЗ е основателно и следва да се постанови решение, с което същото да бъде уважено. По делото липсва спор относно факта, че получената сума (собствеността) е преминала върху кредитора (продавача), но с оглед на последиците от развалянето на договора, по силата, на които същата е преминала, той трябва да я прехвърли обратно.

С оглед изхода на спора на въззиваемата страна се дължат разноси в размер на сумата от 4 620 лв., представляваща възнаграждение за адвокатска защита пред въззивната инстанция. Разноси се дължат и на въззивника с оглед на изхода на спора пред настоящата инстанция. Въззиваемата страна следва да бъде осъдена да заплати на

въззивника сумата от 3 600 лв., представляваща разноски за един адвокат, както и сумата от 800 лв., представляваща размера на държавната такса, съобразно уважената част от жалбата.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 113 от 26.01.2023 г., постановено по т.д .№ 2 855/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 1 състав, в частта, в която съдът е осъдил „Фармвил“ ЕАД да заплати на „Веро България“ ЕООД сумата в размер на 40 000 лв., представляваща дължима цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на исковата молба 29.12.2021 г. до окончателното им плащане като **правилно и законосъобразно**.

ОТМЕНЯ решение № 113 от 26.01.2023 г., постановено по т.д .№ 2 855/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 1 състав, в частта, в която съдът е отхвърлил предявения насрещен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 108 ЗС от „Фармвил“ ЕАД срещу „Веро България“ ЕООД за предаване на МПС - автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750, като **неправилно и незаконосъобразно и вместо него постановява:**

ОСЪЖДА „Веро България“ ЕООД, с ЕИК: 200206803 и адрес на управление: гр. Стара Загора, ул. „Граф Игнатиев“ № 10 **да предаде** на „Фармвил“ ЕАД, с ЕИК: 202834251 и адрес на управление: гр. София, район „Сердика“, ж.к. „Военна рампа“, бул. „Илиянци“ № 48, Бизнес сграда „Г. холдинг“ движима вещ, предмет на договор за покупко-продажба на МПС, а именно: автомобил Мерцедес МЛ 350 БЛУТЕК 4 МАТИК, с рег. № *****, рама № WDC1660241A269750 **едновременно със заплащането** от „Фармвил“ ЕАД на присъдената сума в размер на 40 000 лв., представляваща дължима цена по развален договор, сключен между страните на 19.05.2021 г. по иска с правно основание чл. 87, ал. 1 ЗЗД, вр. с чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД и сумата в размер на 958.60 лв., представляваща реално претърпени вреди в резултат на разваляне на договора за заплатени такси от 486 лв. годишна винетка от 97 лева и местен данък - МПС от 370 лева, ведно със законната лихва върху сумите, считано от датата на подаване на исковата молба 29.12.2021 г.

ОСЪЖДА „Фармвил“ ЕАД, с ЕИК: 202834251 и адрес на управление: гр. София, район „Сердика“, ж.к. „Военна рампа“, бул. „Илиянци“ № 48, Бизнес сграда „Г. Холдинг“ **да заплати** на „Веро България“ ЕООД, с ЕИК: 200206803 и адрес на управление: гр. Стара Загора, ул. „Граф Игнатиев“ № 10 сумата от 4 620 (четири хиляди и шестотин и двадесет) лв., на основание чл. 78 от ГПК.

ОСЪЖДА „Веро България“ ЕООД, с ЕИК: 200206803 и адрес на управление: гр. Стара Загора, ул. „Граф Игнатиев“ № 10 **да заплати** на „Фармвил“ ЕАД, с ЕИК:

202834251 и адрес на управление: гр. София, район „Сердика“, ж.к. „Военна рампа“, бул. „Илиянци“ № 48, Бизнес сграда „Г. Холдинг“ сумата от 3 600 (три хиляди и шестотин) лв., представляваща разноски за един адвокат, както и сумата от 800 (осемстотин) лв., представляваща размера на държавната такса, разноски пред настоящата инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване на основание в едномесечен срок от съобщението за изготвянето му до страните пред Върховен касационен съд, при наличието на основанията по чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____